

Záhonyi András (Budapest):

Antanténusz. Mondóka, halandzsa – vagy sumer–ősmagyar Nap-köszöntő zsoltár?

Antanténusz

A wikipédia szerint az **Antanténusz** egy rövid, [verses](#) kiszámoló és mondóka, melyet kisiskolásoknak és óvodásoknak szántak.²² Magyar nyelvterületen sok helyen előfordul, sok szövegváltozattal, ami régi eredetére utal.

Jelenleg nincs általánosan elfogadott álláspont az eredete felől, így a versről sokan elmélkedtek, például [Szöcs István](#) *Halandzsa-e az Antanténusz?* ([Utunk](#), Kolozsvár, 1972) c. összefoglalásában [Forró László](#) értékes gyűjtésére hivatkozik.

Egyes vélemények szerint [latin](#) eredetű vers, csak magyarra nem fordították le értelmesen, és így lett belőle a [halandzsa](#) jellegű szöveg, van, aki szerint ősmagyar gyermekvers.

Megint mások szerint nemzetközileg elterjedt kiolvasó, az indoeurópai számsor [fonetikailag](#) torzított alakja.

A formai nyelve nem mindenhol ugyanaz, népcsoportonként-tájegységenként eltérő, de legelterjedtebb változata a következő:

*Antanténusz, szórakaténusz,
Szóraka-tiki-taka-alabala-bambusz(ka)!*

Pass László debreceni teológus (1941, 1961, 1972): kb. 10-12 000 éves, [Tammúzhhoz](#) (*Megj.:* sumer nevén Dumuzihoz) szóló, sumer–ősmagyar Nap-köszöntő zsoltár, ősi pentaton dallammal. (?)

Szöcs István (1972) szerint egy Istenhez szóló (sumer) vers.

Komoróczy Géza (1975): a sumer szavakkal való egyeztetések nem helytállóak, azok laikus fantázia termékei. (*Megjegyzésem:* ebben módszertanilag kb. egyet is érthetünk.)

A téma kutatója, **R. Lovas Gizella** véleménye (*Élet és Tudomány*, 1982. 8. 242.) szerint ezek a mondókák gyakorlatilag csak a kiszámolós–kiolvasós versek ritmusáról szólnak, soha nem volt értelmük (?).

Marton Veronika magyar–könyvtár szakos tanár, sumerológus magánkutató elemzése szerint az Antanténusz eredetileg sumer szövege egyeztethető a „[Süss fel, nap!](#)” mondókával:

Égi fénykorona közeledik, kisliba, elég a reszketés, kapu-közel a felkelés...

Marton tanulmányának előképe **Dudás Rudolf** „sumer fejtése”:²³ És az miért tűnik mezopotámiaiinak? Azért, mert Dudás odarajzolta a mezopotámiai ékjeleket.²⁴ Aztán vette ezen

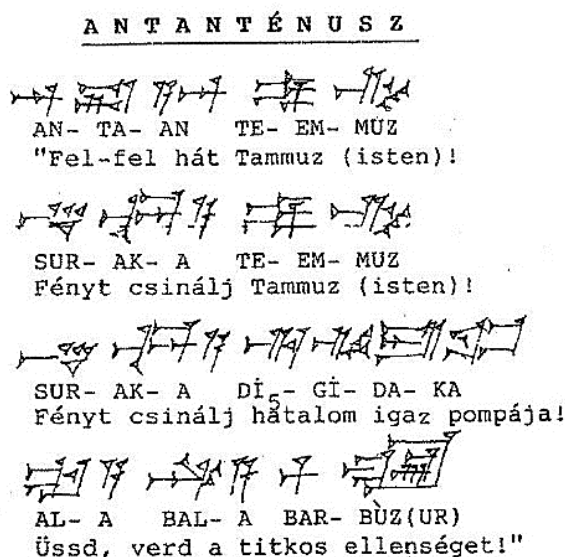
²² <https://hu.wikipedia.org/wiki/Antant%C3%A9nusz>

²³ http://syccambria.hu/kronika/Dud%C3%A1s_Rudolf.html

²⁴ Dudás Rudolf munkássága azonban sokkal többet mutat, minthogy sutba kellene dobunk az Antanténusz értelmezésével együtt. Láthatóan tovább dolgozott az értelmezésen is: „Emelkedj már Themmuz (Napisten)! / Teremts világosságot Themmuz! / Teremts világosságot hatalom fényes pompája! / Üsd, verd a titkos ellenséget! (AN-TA-AN Themmuz, / SZÚR-AKA Themmuz / SZÚR-AKA-DI₅ -GI-DA-KA / AL-A BAL-A BAR-BUZUR!)” Dudás a kiszámoló mondóka eme eredeti közleményére hivatkozott (azaz nem mendenmondára): Pécsiné Ács Sarolta: Kalocsa vidéki népi gyermekjátékok. *Cumania II. Ethnographia*. Bács-Kiskun Megyei Múze-

önkéntesen odarajzolt jelek szótári jelentéseit René Labat Akkád epigráfiai kézikönyvéből²⁵ – ezt viszont már igen precízen tette.

Dudás hasonlóan érdekes kísérlete, melynek során ma is használatos földrajzi neveinket (pl. Fülöpszállás, Kecskemét, Gödöllő) értelmezi sumer szótagértékek segítségével.²⁶

Dudás Rudolf Antanténusz-ábrája mezopotámiai ékjelekkel²⁷

Marton ezt írja: „Összekötő kapocsként, segítségül **fel kell és fel is lehet használni a székely-magyar rovásírást** (?). A ma használt mintegy két és fél évezredes latin betűírástól és az ennél minden bizonnyal régebbi székely-magyar, részben szótag- részben betűíráson át kell eljutni a kb. 6000 éves fogalomírásig... A mai magyar nyelvérzék szerint a mondóka első „sora” két **jelentésnélküli** több szótagú szó.” (?)

„... a szótagokat önálló jelentéssel bíró gyökökként lehet felfogni. A gyökhatárok pontos megállapítását segítette elő a latin betűs szöveg rovásjelekkel való leírása.” (?)

„A megfejtésnél **használt** jelek nem káld-sumir vonalas, hanem **újasszír** szótári jelek.”²⁸

umok Közleményei, Kecskemét, 1974. p. 248.
https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_BACS_cumania_02/?pg=252&layout=s). Lásd Dudás Rudolf: Sumer-szkíta örökségünk. *Magyar történelem. Tízezer év – ezer oldalról. Oktatási segédkönyv.* Zürich–Budapest, 2002. p. 241. *Acta Historica Hungarica Turiciensia* 18. évf. 1. szám. <http://mek.oszk.hu/05900/05939/05939.pdf>. Földrajzi név megfejtései eredeti közlését lásd Dudás Rudolf: *Földrajzi neveink sumer-magyar nyelve. Egy 7000 éves örökségünk.* Madeira Park (Kanada), 1994. © №417911C <https://maghon.weebly.com/blog-hun/duds-rudolf>, https://docs.google.com/file/d/0B5yPK97CHrOmBXQVlhFOE13VFU/edit?resourcekey=0-fo_7JlOTtZbJlwBrXj_4vg. Dudás 1809 mai magyar szavunk sumer megfelelőit is bemutatta korszakalkotó könyvében, amelyet lásd Dudás Rudolf: *A teremtés magyar nyelve. A szerző kiadása,* Vancouver, 1999. <https://docs.google.com/file/d/0B5yPK97CHrOmS25EMTRDRjQ4Rm8/edit?resourcekey=0-FADZ9rz6JAJbbPSNhljuyw> és <https://maghon.weebly.com/blog-hun/duds-rudolf> Lásd még Dudás Rudolf: *Scythia-magyar nyelv és irodalom.* A szerző kiadása, Madeira Park (Kanada), 1994. <https://docs.google.com/file/d/0B5yPK97CHrOmMIQ5QktyZ1dBLXc/edit?resourcekey=0-Z0dWSIWjD16JalUA-Db81A> és <https://maghon.weebly.com/blog-hun/duds-rudolf>. Dudás Rudolf: *Sumer (szkíta)–magyar szó- és mondatár.* Vancouver, 1998. © № 470403 <https://docs.google.com/file/d/0B5yPK97CHrOmBVA1TlB0T2RkTEk/edit?resourcekey=0-LQ2jL7pnwomfxC1XTo5zLw> és <https://maghon.weebly.com/blog-hun/duds-rudolf>. Captain Dudás Rudolf: *Az éltető Nap. I. A magyar–szkíta ősn nyelv (Lingua Primogenitum). II. Bevezetés a „magyar ősn nyelv” elsajátításába.* Kecskemét, Ballószög. http://www.magtudin.org/Dudas_Rudolf_Az_elteto_nap.pdf. – A szerk.

²⁵ Lásd Labat, R.: Az akkád epigráfia kézikönyve (IN, Paris, 1948) és www.osnyelv.hu – Záhonyi A.: Sumer szó- és jeltár

²⁶ http://www.magtudin.org/Dudas_Rudolf_Az_elteto_nap.pdf (32., 33., 35. o.)

²⁷ A kép forrása: http://syccambria.hu/kronika/Dud%C3%A1s_Rudolf.html

A kérdőjelek után további megjegyzésem: Ez utóbbi igaz – de Dudás bármelyik korszakban használt mezopotámiai jeleket is választhatott volna...

Sajnos a mondóka szövege ékiratos agyagtáblán még nem bukkant elő, ezért okafogyott találgatni, mely kor írását lehetne legjobban használni a kiszámolóhoz (Saját véleményem, hogy egyiket se érdemes.)

	→ ¹⁷	←	Ékjel	→	Jelentés	Megjegyzés
1.	an	𐎠	𐎠𐎡	AN	ég	
2.	tan	𐎠𐎡	𐎠𐎡𐎢	TÁN	fénykorona	
3.	té	𐎠𐎢	𐎠𐎢	TE	közeledik	
4.	nusz	𐎠𐎣	𐎠𐎣	NU _a	kis	Az ékjel eredeti jelentése: utód
			𐎠𐎣𐎡	UZ	liba	
6.	szó/szu	𐎠𐎣𐎢	𐎠𐎣𐎢	SZU ₁₀	elég [a]	A káld-sumirban nincs <u>o</u> zöngé. (sic!)
7.	ra	𐎠𐎣	𐎠𐎣	RÁ	reszketés	
8.	ka	𐎠𐎣	𐎠𐎣	KÁ	kapu-	
9.	tén	𐎠𐎣	𐎠𐎣	TEN	közel [a]	Megegyezik a 3. sz. ékjellel.
10.	usz	𐎠𐎣	𐎠𐎣	ÚS _z	felkel, kikelés, kikelet	

Marton Veronika ábrája

Meglátásom

Ezen „látványos” táblázatok önkényesen odaírt-odavarázsolt mezopotámiai vonalas jeleket tartalmaznak – ám ezeknek (sajnos) semmi köze sincs az eredeti kiszámolóhoz.

A vonalas jelekhez semmiben sem hasonlító rovásjelek pedig csak arra szolgálhatnak, hogy a lelkes (de felkészületlen) olvasók valamilyen magyar jellegű kapcsolódást láthassanak az előbbi „agymenésben”.²⁹

Az ezután következő rész Marton írásában tkp. nem más, mint a hozzá nem értők számára tudományosnak tűnő ’nyelvészeti varázslás’. Másképp hogyan lehetne a ’ténusz’ egyszer „kis liba” – majd a következő sorban már „közel a (nap)felkelte”?

Javasolt olvasataim

Javaslatom az eddig bemutatottaknál sokkal egyszerűbb, ráadásul azonnal érthető. Ám van egy apró hibája: nem eléggé ’szenzációs’. Nem más ugyanis, mint egy *kiszámoló*, játékosan torzított-tévesztett keresztnevekkel.

²⁸ <https://www.scribd.com/doc/107187951/Marton-Veronika-Az-Antantenusz-c-mondoka-megfejtési-kiserlete-rovas-es-ekjelek-segitsegevel> Marton Veronika: Az „Antanténusz” c. mondóka megfejtési kísérlete rovás- és ékjelek segítségével. 2012-09-27.

²⁹ Vö. http://epa.oszk.hu/01400/01445/00013/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2015_2_045-049.pdf Záhonyi András: Észrevételek Marton Veronika: Hol rejtőznek a magyar táltosok? c. könyvéhez. *Acta Historica Hungarica Turiciensia* 30. évfolyam 2. szám (2015). www.osnyelv.hu – Záhonyi A.: A tények azonban makacs dolgok

Feltehetően nem magyar anyanyelvű személy rögzítette. Ezt a következő 'megálmodott' indoeurópai változatom támasztja alá:

Anton, Demis,
Sergius³⁰ Demis,
Sergius, Catherine-Cathy,
Ella-Bella, Tammuz.

Aztán persze elkészíthették a kiszámoló magyar változatát is:

Antal, Dénes,³¹
Szergiusz /vagy Szórákó/ Dénes,
Szergiusz /vagy Szórákó/ Kati-Kata,
Ali-Pali,³² Bandus.³³

Hogy tetszik? Hogy erre bárki rájöhetett volna, annyira egyszerű ez a 'rekonstrukció' (visszakövetkeztetés)?

Igaz. De nem jött rá – ugyanis annál nehezebb, minél egyszerűbb a 'visszakódolás'...

(Mi is – a bölcsészekhez hasonlóan – az ilyet először meg szoktuk 'álmodni'. Aztán persze logikusan megMAGYARÁZZUK, hogy a 'hivatalos tudomány' emberei is elfogadja...)

Most is ezt tettük! Mandics György szerint persze ez sem végleges megoldás – csupán egy lehetséges olvasat. Ám sokan nem fogják elfogadni, mert 'kiüt' egy tetszetős (és igazán bonyolultnak tűnő) rejtélyt.³⁴

Legyen vágyálmaik szerint – minket ez egyáltalán nem zavar.

Mi már egy másik rejtély 'megfejtésén' gondolkodunk – reménykedve, hogy azzal is megdöbbenésre s mosolyra készíthetjük majd tekintélytisztelő és szenzációkedvelő kedves magyar bölcsész-érdeklődésű barátainkat!

P. s.

Ha valaki mégis mezopotámiai kapcsolódást szeretne találni a névelemzésekhez, javasoljuk a következő mezopotámiai jeleket, olvasatokat és hangalakokat:³⁵

AN (jelentése: ég – L.13)
DUMU.ZI (sumer), Tammuz (akkád): közismert istenségnevek (L.144)
SZIR (kígyó – L.374)
GAD (qad; takács, len – L.90)
AL.LU5 (Rák csk. – L.298)

³⁰ Szergiusz (latin): servi Dei (Isten szolgája); hasonló nevek: Szergej, Szerjózsa

³¹ Dénes ~ Demis (Denis, Dionysius, Dumuzi)

³² Aladár és Pál, becézve – de Pali helyett állhat Vali (Valéria, becézve) is

³³ Bandi

³⁴ Az „Antanténusz-jelenség” még részletesebb, több párhuzamot felvonultató kritikájára lásd Peter T. Sinclair: Az Antanténusz valójában latin eredetű, nem pedig sumer. *Spiritan Magazin* 2018. 09. 14. <https://spiritan.hu/az-antantenusz-valoban-latin-eredetu-nem-pedig-sumer/>. És még egy vitriolos kritika: Laszlovszky András: Antanténusz szórák... cseppet sem szórakoztató szórakosgató. *mi van? jártamban-keltemben* 2019/07/24. https://laszlovszkyandras.blog.hu/2019/07/24/antantenusz_szorak. Itt pedig megtanítanak e „kamu” elhárítására: Szigeti Emese: Nem minden igaz, amit a neten olvasol! Igaz ez a történelemre is! Valódi történelem, vagy csak kamu? – Hogyan döntheted el? *Diákoknak és szülőknek. Tanulásmódszertan* 2018-11-08 <http://torizzotthon.hu/nem-minden-igaz-amit-a-neten-olvasol-igaz-ez-a-tortenelemre-is/>. – A szerk.

³⁵ Lásd Labat, R.: Az akkád epigráfia kézikönyve (IN, Paris, 1948) és www.osnyelv.hu – Záhonyi A.: Sumer szó- és jeltár

BALA, BAL (királyi jelvény – L.9) / Bél (BE, EN, Enlil) – úr; L.69, L.99) / ba’álu (KUR₄ – domináns L.483)

BAN (Vénusz, Kis Kutya csk. – L.439) / BAN.DA (L.144 – gyermek, kicsi)

Megjegyzésem: A felhasznált nagybetűs sumer hangalakokat magyar fonetikával adtam meg – a kisbetűs (fel nem használt) akkád hangértékeket viszont meghagytam eredeti átírásukban.

Melléklet

28. Antanténusz

Vitnyéd (Sopron)

An - tan - té - nusz, szó - ra - ka - té - nusz, szó - ra - ka - ti - ke - tu - ka, A - ja - la - ja
Vi - gyen el a

bim - bam - busz,
kis kram - puszt!

puszt, puszt, puszt, Vigyen el a kis kram - puszt.

Az Antanténusz kottája a Tatros Együttes moldvai furulyakönyvéből

Budapest, 2022. április 6.

ÍROTT FORRÁSOK, LEGENDÁK (I/10/e.)